

Saksdokumenter:

Dokumentene *Kirken og Sammen på vei mot livet: Misjon og evangelisering i landskap i endring* finner dere på følgende lenke:

<http://www.norgeskristnerad.no/index.cfm?id=354735>

Disse to dokumentene vil foreligge i hefteutgave på MKR-møtet

Rapport nr. 17/2013 **Eilert Rostrup og Berit Hagen Agøy**
Rapport fra konferanse i Notre-Dame du Mont Monastery,
Lebanon, 21.-25.05.2013

Rapport nr. 18/2013 **Berit Hagen Agøy**
Rapport fra møte i Middle East Core Group Meeting i Roma,
6.-7.8.2013

KM-sak 09/13: Økumeniske generalforsamlinger, komitemerknader og vedtak

Saker i de økumeniske organisasjonene

Kirkenes verdensråd (KV)

Sammendrag

Mellomkirkelig råd vil på dette møtet bli orientert om:

1. Planleggingen av generalforsamlingen i Busan
2. Norske dokumenter
3. Samarbeidet med KV om Midtøsten
4. Kirkemøtets behandling av saken: Økumeniske generalforsamlinger 2013

Forslag til vedtak:

Mellomkirkelig råd tar følgende saker til orientering:

Forberedelse til KVs generalforsamling

Rapport fra konferanse i Notre-Dame du Mont Monastery, Lebanon, 21.-25.05.2013

Rapport fra møte i Middle East Core Group Meeting i Roma, 6.-7.8.2013

Saksorientering

1. Kirkemøtesaken: Økumeniske generalforsamlinger 2013

Kirkemøtesaken om økumeniske generalforsamlinger vakte begeistring i KM-komiteen og fikk en god og grundig behandling på Kirkemøtet.

Komitémerknadene og vedtaket gir en klar bekreftelse av Dnks medlemskap i KV og konstruktive føringer til Dnk-delegasjonen i Busan. Disse ble drøftet og konkretisert på forberedelsesmøtet for norske deltagere som fant sted 27. august 2013.

2. Forberedelsene til Busan

KV er naturlig nok svært opptatt med å forberede generalforsamlingen i Busan som starter i slutten av oktober. Det gis inntrykk av at planleggingen er i rute og godt organisert, og det meldes om svært stor påmelding. KV har ikke lenger mulighet til å registrere flere deltagere fordi kapasiteten er sprengt (noe som jo egentlig er svært gledelig), slik at de som heretter vil være med på møtet, må komme som vanlige turister til Busan.

KV oppdaterer jevnlig hjemmesiden til generalforsamlingen (<http://wcc2013.info/en>), og her finnes nå svært mye god informasjon om møtet, samt de relevante dokumentene. Dette gir delegater og andre god mulighet til grundig forberedelse.

MKR var sammen med Norges Kristne Råd og Kirkens Nødhjelp vertskap for det nordiske forberedelsesmøte på Gran 2.-3. april, og det ble holdt et møte for norske deltagere i Oslo 27. august. Begge disse møtene er nyttige for å dele informasjon, koordinere deltagelse og diskutere felles nordiske/norske anliggender under generalforsamlingen.

Den norske kirke har i samråd med våre nordiske søsterkirker og Norges Kristne Råd sendt inn følgende nominasjoner til KV:

- Sentralkomiteen: Kjetil Aano
- President for Europa-regionen: Anders Wejryd, Svenska Kyrkan
- Commission on Faith and Order: Stephanie Dietrich
- Commission on World Mission and Evangelism: Bård Mæland
- Commission of the Churches on International Affairs: Knut Vollebæk
- Joint Consultative Group between the WCC and Pentecostal Churches: Terje Hegertun

3. KV-dokumenter på norsk

Dokumentene *Kirken og Sammen på vei mot livet: Misjon og evangelisering i landskap i endring* som ble oversatt til norsk i forbindelse med kirkemøtesaken, foreligger nå i trykte utgaver publisert av Norges Kristne Råd.

4. Midtøsten

Generalsekretæren vil kommentere de vedlagte rapportene og supplere muntlig med oppdatert informasjon.

**World Council
of Churches**

مجلس كنائس الشرق الأوسط
The Middle East Council of Churches

Rapport nr. 17/2013

Rapport til MKR av Eilert Rostrup og Berit Hagen Agøy

Christian Presence and Witness in the Middle East
World Council of Churches ~ The Middle East Council of Churches
International & Ecumenical Conference
21–25 May 2013, Notre-Dame du Mont Monastery – Lebanon

Innledning

Mellomkirkelig råd (MKR) har de siste årene hatt et nært samarbeid med Kirkenes verdensråd (KV) om fredsarbeid og religionsdialog i Midtøsten. En viktig del av dette arbeidet handler om å sikre det kristne nærværet i Midtøsten i en kritisk situasjon hvor mange emigrerer. De par siste årene har MKR støttet KVs arbeid også økonomisk gjennom midler fra Utenriksdepartementet bl.a. til prosjektet *Christian Presence and Witness in the Arab World*. Som en del av dette prosjektet arrangerte KV i samarbeid med kirkerådet i Midtøsten (MECC, Middle East Council of Churches) en stor internasjonal, økumenisk konferanse i Libanon i mai 2013. Om lag 150 deltagere fra kirker i regionen og deres internasjonale samarbeidspartnere møttes i fire dager for å dele erfaringer og oppdatere seg på den aktuelle situasjonen i Midtøsten.

Eilert Rostrup, KISP-medlem og daglig leder av stiftelsen Karibu, er Dnks representant i KVs Palestine and Israel Ecumenical Forum (PIEF), og Berit Hagen Agøy er medlem av MECC Core Group. Gjennom dette følger begge KV og MECCs arbeid på nært hold. Det var også ønskelig fra KVs side at biskop Helga Haugland Byfuglien skulle delta på konferansen, men det lot seg ikke gjøre. Heller ikke Kirkens Nødhjelp (som samarbeider både med KV og MECC) hadde anledning til å være representert.

Den opprinnelige tanken var at det også skulle delta muslimer på konferansen. Men av grunner som ikke ble oppgitt, ønsket kirkelederne å snakke sammen uten muslimsk nærvær. Dette er noe vi vil i ettertid vil ta opp med arrangørene.

Bakgrunn

Omveltningene etter den 'arabiske våren' og krigen i Syria gjorde at vi møttes i en atmosfære av positive forventninger til demokratiske endringer og samtidig dyp fortvilelse over den krigen som utspant seg bare timer fra konferansestedet. Flere av deltakerne hadde sine tanker hos familie og kjente i utrygge områder. Over en million syrere har flyktet til Libanon, så den humanitære katastrofen kjentes nær. De to kidnappende biskopene skulle ha vært sammen med oss, noe som også bidro til et trist alvor.

Dette var en topptung forsamling hvor svært mange av de sentrale lederne av Midtøstens historiske kirker var til stede, og det gjør at sluttdokumentet gir et godt inntrykk av hva bredden av kirkeledere i Midtøsten nå kan si samlet og offentlig om

utviklingen og kirkenes utfordringer i regionen. Et gjennomgående trekk er opplevelsen av å befinne seg i en kritisk situasjon – et Kairos-øyeblikk – i Midtøstens historie. Man unngikk å bruke ordet «krise» i sluttdokumentet fordi dette har så negative konnotasjoner, og særlig noen av de yngre deltakere understreket at de politiske endringene som skjer, også innebærer bud om noe nytt og konstruktivt. Men like fullt er situasjonen kritisk for kirkene, og den vedvarende emigrasjonen tapper kirkene for unge og ressurssterke medlemmer. Det er lett å skjønne at de eldre kirkelederne blir tungsindige når ungdommen kun øyner håp og ser nye muligheter i andre land.

Målsetting for konferansen

Konferansen inngikk som nevnt i KV-prosjektet *Christian Presence and Witness in the Arab World*. Møtet skulle gi oppdatert og sannferdig informasjon og analyse om situasjonen for de kristne og kirkenes situasjon i Midtøsten, særlig i forbindelse med “den arabiske våren”.

Det er viktig at kirkeledere i regionen gis anledning til å møtes, og KV kan spille en viktig rolle som tilrettelegger av slike møter. Informasjonsutveksling og nettverksbygging er viktige deler av slike møter.

Det internasjonale økumeniske fellesskapet trenger også nærkontakt med kirkene i Midtøsten for å kunne bistå dem på en best mulig måte. Og det er lettere å samtale om krevende saker ansikt til ansikt enn å nedfelle det i skriftlige dokumenter.

*En urgammel kirke i Byblos
– et tegn på århundrer med
kristent nærvær*

Programinnhold

Programmet var sendt sent til oss (siste utgave kvelden før), og det var lite forberedelsesmaterieell fra WCC/MECC. Det var sendt ut et utkast til et *Conference statement*, men det var tydelig at dette var blitt til såpass sent og var for dårlig forankret til at det kunne bli tillagt nevneverdig vekt i konferansen. Bl.a. var ikke den obligatoriske bekreftelsesrunden blant alle ‘heads of churches’ i henhold til en slags MECC-protokoll fulgt, før teksten ble lagt fram i møtet. Men dette utkastet er imidlertid et godt bidrag til videre arbeid etter konferansen og fram mot KVs generalforsamling i Busan der vi må ha oppmerksomhet også mot Midtøsten og trolig vedta en uttalelse om de kristnes situasjon der.

Åpningskvelden tirsdag 21. mai

Dokumentutkastet var likevel utgangspunkt for åpningssamlingen i konferansen. Det ble lest, og i tillegg talte Olav Fykse Tveit, generalsekretær KV, Fr. Michel Jalakh, fung. generalsekretær MECC, patriark Mor Ingatius Jouseph Younan III, Syrian

Church Antioch, og en av MECCs fire presidenter. Av disse var det Fykse Tveit som stilte best forberedt og leverte en interessant og relevant åpningshilsen.

Onsdag 22. mai

Mesteparten av første hele konferansedag gikk med til å høre hilsener fra de ulike kirkeledere i Midtøsten. Og det er vel slik at alle må tale, om de er forberedt eller ikke, for å sikre at den delikate balansen mellom dem blir ivaretatt. Den som holdt den beste talen, var uten tvil biskop Munib Younan, luthersk biskop i Jerusalem. Han er leder for vel den aller minste av de kirkene som var representert, men er en av de mest respekterte kirkelederne i Midtøsten. Det fikk han vist ved å spille en svært konstruktiv rolle under konferansen.

Alle disse mer eller mindre relevante hilsninger skjedde i to sesjoner under overskriften *Voices from the Middle East*. Men i tillegg til kirkelederne hadde man også gitt rom for en *Voice of the Youth*, og da talte en ung egyptisk kopter. Kan hende skulle man ha vært lyttet mer til i dagene som fulgte. Hans understreket noen poeng:

- Revolusjon er ikke en hendelse, men en prosess. Den fortsetter, vokser sakte, horisontalt. En gang vil friheten seire.
- Det er en revolusjon mot gamle tenkemåter, gamle systemer, gamle patriarkalske mønster (merkelig å høre det, mens patriarker på første rad satt og nikkete, enige....!?)
- Det er en revolusjon for universelle verdier som verdighet, frihet og ikke mer blind lydighet.
- Det vokser fram en ny måte å være religiøs på; å forsvare frihet uten å kompromisse, avvise alder, kjønn og religion som faktorer for makt eller grensesetting.
- Hva unge venter fra kirkene?: Forsvar friheten uten kompromiss! «Witness» og «presence» er ikke nok, å være kristen i dagens Midtøsten er å være en katalysator for forandring.

Likevel var det også i denne mer hilsningspregede avdelingen en veldig klar analyse som alle kirkeledere syntes å være samstemt om: En endelig løsning på Palestina/Israel-konflikten ville bidra til at mange av de andre spenningene og konfliktene i Midtøsten i det minste ville bli lettere å løse.

Så var det en sesjon med en del responser fra kirkelige ledere fra ulike deler av verden og av den økumeniske familie. Det var innspill fra bl.a. Romania, Brasil, Council of Churches in Asia, India, Pakistan, Canada. Det mest bemerkelsesverdige i denne sesjonen var i grunnen at på dette tidspunktet var omtrent alle patriarker, metropolitter og biskoper fra Midtøsten forsvunnet, og fikk ikke høre responsene. Vi påpekte og beklaget dette overfor folk i KV.

Siste sesjon denne dagen var en oppsummering fra to "lyttere", Mrs. Anne Glynn-Mackoul fra USA og Rev. Mitri Raheb fra Palestina. Dette var veldig solide bidrag, og særlig følgende kan trekkes fram:

Glynn-Mackoul:

- Det er forventninger til kirkene og denne konferansen om handling, ikke uttalelser. Kirkene aksepterer ikke beskrivelsen av seg selv som "minoritet" i Midtøsten.

Jerusalems status er sentral. Kirkene må styrke sin troverdighet blant ungdom. Kirkene har feilet i å beskytte palestinerne og ivareta deres interesser.

Mitri Raheb tok til orde for et *Kairos Middle East* med fem punkter:

- det er en tid for krise i regionen
- det er en tid for trengsler (et kors som er innvevd i håp)
- det er en tid for en ny visjon for samfunnet
- det er en tid for handling
- det er en tid for solidaritet som koster

Torsdag 23.05

Halvparten av denne dagen var viet innspill fra fagpersoner på ulike felter:

Ambassadør Afif Safieh, Palestina: *The Palestinian struggle, the underlying core issue*

Samir Morcos, Egypt: *Transformations and Revolutions – between hopes and fears*

Dr. Nael George: *Pluralism and freedom of religion in the Middle East*

Fr. Dr. Fadi Daou: *Corruption and structures of injustice in the Middle East*

Dr. Tarek Mitri: *Radical Islamists and Christian-Muslim relations.*

Det mest bemerkelsesverdige i denne sesjonen var innlegget om korrupsjon. Både beskrivelsen av korrupsjon i en bibelsk kontekst, - der korrupsjon ble forstått som det å gjøre det onde/det gale med en vurdering av at man gjør det rette. At man ikke lenger har noen etiske, indre, moralske sperrer for å skaffe seg og utøve makt. Videre en helt krystallklar analyse av at kirkene i regionen er ”part and parcel” av korrupsjonskulturen og korrupsjonspraksis i landene.

Torsdag ettermiddag var det gruppearbeid i syv grupper. Rostrup deltok i ‘Palestine Solidarity Group’ og Hagen Agøy i ‘MECC-Group’.

Torsdagskvelden gikk med til utflukt til Byblos, en av verdens eldste byer.

Fredag 24.05

Første del av siste dag ble noe amputert, siden den største gruppa som skulle jobbe med rammer for revitalisering og re-etablering av MECC, var borte fra konferansesenteret helt fram til kl. 15. MECC-gruppa hadde først møte med den armenske patriarken, Aram I, i hans residens, ettersom han hadde funnet det for godt å ikke ville møte på konferansestedet.

(Og når patriarken ikke ville komme til oss – måtte gruppa kjøpe en time i buss for å møte han – slik er Midtøsten!)

MECC- gruppa i møte med den armenske patriarken Aram I.

Etterpå tok MECCs fungerende generalsekretær Fr. Michel

Jalah gruppa med på omvisning og lunsj i klosteret han tilhører. Flott tur – men ganske besynderlig bruk av tid på konferansens siste og avgjørende dag. Hagen Agøy og en person til i MECC-gruppa var med i «Drafting Committee» for slutt-dokumentet, og vi satt lettere frustrert i bussen og sendte mailer og SMSer via mobiltelefon til resten av komiteen som satt og skrev på konferansestedet.

MECC-gruppa var dermed fraværende under første plenums bearbeiding av *Conference Statement*. Ettermiddagen siste dag ble brukt til grupperapporter og så en endelig runde på *Conference Statement*. Utpå kvelden siste dag ble man omsider enige om teksten. Det ble også vedtatt en uttalelse fra konferansen om bortføringen av to biskoper i Syria.

Det jobbes intenst med slutt-dokumentet – også under middagen (PS! Maten i Libanon er fantastisk!)

Sluttdokumentet

Det interessante med *Conference Statement* er at dette er hva en bred samling med kirkeledere fra hele regionen kan si samlet og offentlig om situasjonen for de kristne i Midtøsten. Dokumentet understreker stikkordsmessig bl.a.:

- Kristne hører til i regionen, integrert i land og kultur.
- Midtøsten har en lang tradisjon med pluralistiske samfunn, kristne hører til her i sameksistens med andre religioner og kulturer.
- Kristne vil være fullverdige medborgere i sine samfunn – ingen «minoritet».
- Midtøsten gjennomgår en kritisk periode - et «kairos» - pga. økende religiøs fundamentalisme, vold og usikkerhet, manglende demokrati og stabilitet, fattigdom og manglende muligheter, ikke minst for ungdom og kvinner), og disse omveltningene angår både kristne, jøder og muslimer.
- Israel/Palestina-konflikten preger hele regionen og må løses i tråd med internasjonal lov.
- Jerusalem må være en delt by for to folk med tre religioner.
- Vestligstøttet kristenionisme volder mye skade for relasjonene mellom kristne i Midtøsten.
- Kristne må bekjempe islamofobi.
- Ungdom, kvinner og leke medarbeidere i kirkene gis anerkjennelse, det må åpnes for at disse gruppene får større innflytelse.
- Fortsatt kristent nærvær i regionen avhenger av i hvilken grad de kristne selv klarer å spille rollen som konstruktive og aktive medborgere i demokratiseringsprosesser.

Sluttdokumentet bekrefter viktigheten av økumeniske fellesskap og utfordrer både MECC og KV på videre samarbeid.

Oppsummerende vurdering

Konferansen var viktig fordi den samlet den store bredden av kirkeledere i Midtøsten. Den viste at kirkelederne, til tross for mange ulikheter og innbyrdes stridigheter, er påfallende enige om hva som er situasjonen for de kristne i regionene, og hva som er de aktuelle utfordringene. De gjentok, det vi har hørt mange ganger nå, at de ikke ser på seg selv – eller vil omtales – som minoriteter, men som aktive medborgere, rotfestet i Midtøstens land og kultur.

Det syntes også å være stor enighet om at kristne, om de skal bli værende i regionen, må spille en aktiv rolle i demokratiseringsprosessene. Kirkene må være en del av sivilsamfunnet og samarbeide med andre gode demokratiske krefter. Det synes som om man erkjenner at tiden har gått fra de gamle autoritære lederne, og at kirkene ikke kan satse på at de gamle regimene skal beskytte dem. Nå må vi naturligvis ha i mente at noen av kirkelederne var tausere og mer forsiktige med å uttale seg enn andre, f.eks. de fra Egypt og Syria. Dette må forstås ut fra krise- og krigssituasjonen de befinner seg i.

KV skal ha ros for å bringe unge røster fram – og også noen kvinner, selv om slike konferanser fortsatt er en arena for gamle menn med makt. Det er litt typisk at Hagen Agøy ble spurt (på en times varsel) om å lede en av plenumssesjonene «for at det også skal være noen kvinner på podiet», mens nesten alle innledningene ble holdt av menn.

Men det er tegn til at noe er på gang. Sluttdokumentet trekker fram ungdommens viktige rolle i endringsprosesser, og kvinners unike innsats i kirke og samfunn er også bemerket. Formuleringen om kvinnene er egentlig ganske oppsiktsvekkende i denne del av verden. Det var også svært interessant at man tok opp tema som korrupsjonskultur – også i kirkene - og lot unge stemmer utfordre de gamle. Det er noen spirer til demokratisering også internt i kirkene.

Noe av det viktigste med denne konferansen var en fornyet forpliktelse til økumenisk samarbeid. MECC har ligget nede i mange år, men man er nå i ferd med å få orden på organisasjonene igjen. Det er fortsatt et langt stykke igjen til at MECC og KV i samarbeid står fram som proffe konferansearrangører (etter norsk standard) – men det er et positivt tegn at samarbeidet nå fornyes og intensiveres. Trolig bidro denne konferansen til at MECC ble styrket ved at kirkelederne i regionen erkjente større behov for og forpliktelse til økumenisk samarbeid. Planen er nå at konferansen skal følges opp med en uttalelse om de kristnes situasjon på KVs generalforsamling i Busan i høst.

Oppfølging i MKR

- ✓ Videreføre arbeidet med minoritetsbeskyttelse i Midtøsten, med et særlig fokus på de kristnes situasjon – i samarbeid med KV og UD
- ✓ Fortsatt intensivering av arbeidet for rettferdig fred i Palestina – Israel
- ✓ Videreføre dialogarbeidet mellom kristne og muslimer i Midtøsten

PS! Lørdag formiddag før flyturen tilbake til Oslo, besøkte vi de palestinske flyktningeleirene i Beirut. Et sterkt møte med fortvilende 2. og 3. generasjons flyktninger som nå har åpnet sine trange hjem for en strøm av palestinske flyktninger fra Syria.

Men midt i håpløsheten lever gleden og håpet også her!

VEDLEGG:
Conference Statement

Vedlegg Rapport 17/2013
MKR 2013 (KV)

World Council of Churches ~ The Middle East Council of Churches
International and Ecumenical Conference
Christian Presence and Witness in the Middle East
21 - 25 May 2013
Notre-Dame du Mont Monastery - Lebanon

Jesus said, "Do not be afraid, little flock, for it gives your Father great happiness to give you the kingdom." (Luke 12:32)

"Take heart, it is I. Do not be afraid."

Preliminary

Gathered in Lebanon, a land that bears the impression of the footsteps of Jesus Christ, a nation in which Christians form an integral and vibrant component of its culture and civil society, a place that is a crossroad of cultures, peoples and religions, the participants in this meeting included leaders and representatives from Christian churches in the Middle East and Christian Churches and organizations from 34 other countries, in order to help strengthen the Christian presence and witness in the Middle East for the benefit of unity, justice and peace for all in this crucial region, in times of significant changes for the whole region and for every nation. We meet while neighbouring Syria and the region is experiencing unprecedented political, cultural and historical convulsions, disrupting and endangering the lives of all who live in this region, including Christians.

Participants in this conference, long-scheduled by the Middle East Council of Churches (MECC) and the World Council of Churches (WCC) to take place during the Paschal season for the Orthodox participants and at Pentecost according to the Gregorian calendar, arrived at the conference hoping for news of the safe release of the two Archbishops from Aleppo, His Eminence Boulos (Yazigi) Greek Orthodox Metropolitan of Aleppo and Alexandretta and His Eminence Mor Youhanna Gregorios (Ibrahim) Syriac Orthodox Metropolitan of Aleppo in Syria, kidnapped over one month ago. The news of their kidnapping shocked the whole world especially people of this region, and galvanized Christians around the world. But they remain captives, as do hundreds of other kidnapped persons. This reality also represents a symbol pointing to the situation faced by the people of Syria, and throughout the region, and cast long shadows over our consultations—urging us to action, not merely reflection. We pray and hope that their speedy release, and assistance of the leaders of Muslim and Christian communities, will strengthen inter-religious co-operation.

Our work together

The conference participants—both from churches of the Middle East and from other parts of the world—have met in order to be the witnesses of our common Christian faith. We believe that the Gospel calls us always to love God and love our neighbours and all people, as did Jesus Christ, the revelation of divine love. In Him, the whole of humanity is reconciled and united in the bond of God's plan of salvation.

The conference has joined together in prayer according to the traditions present and in Bible study and sharing. It has been resourced by a very rich and diverse array of experts from the region and from abroad, as well as by the working document, "Christians in the Middle East: Presence and Witness" that has provided welcome foundation to our work. Not only by these things, but also by the decades that have preceded this conference have participants been prepared. We are

committed to witness together what we have heard, to bear each other's burdens, and to undertake actions that our common Christian identity requires of us.

We acknowledge some fundamental principles underlying our consultations:

1. From the time of Jesus Christ and over the intervening centuries, Christians have been rooted in the soil of the Middle East. The Christians living in this region are an essential part of their lands.
2. Christians in the Middle East have a long history of living in plural societies that respect all diversities, understanding that all people are created by God. The teaching of Jesus Christ is that no violence is acceptable, particularly violence that is committed in the name of religion. The Gospel-rooted imperative of witness and service to the neighbour marks the historical role of Christians in the region and in the world.
3. Christians living in the lands of the Middle East reject being labeled "minority" since they reject being understood as a lesser people (*aqalliyya*). They rather understand themselves as full citizens of their nations. States have the responsibility to protect all of their citizens on an equal basis. Numerical proportion historically has not limited the contribution and role of Christians in the East.
4. This is a time of crisis with special intensity here in the Middle East, but affects all of humankind. The elements of this crisis include an intensification of religious tribalism, increasing fundamentalism in many of the world's religions, dispersion of the influence of radicalized Islamist groups, widespread violence and insecurity, a deficit in democratic legitimacy and credibility, poverty and lack of opportunity, especially for women and youth, Christian emigration from the region, and a generalized sense of abandonment following decades of unhelpful intervention. Christians, Muslims and Jews all experience the destructive effects of these trends.
5. Palestine continues to be the central issue in the region. Resolving the conflict between Israel and Palestine in accordance with the UN resolutions and international law, will greatly help resolving the other conflicts in the region. The persistence, after sixty-five years, of continuing dispossession of Palestinian people—Christian and Muslim alike—from their land by Israeli occupation, continuing settlement of land inside the 1967 borders by a nation empowered by overwhelming military strength and external alliances and influence, is central to the turmoil in the region and exacerbated by duplicity of policies of the western powers, especially the United States. Christians have been called to condemn and act against this continuing injustice, affirming the voice and demands of Palestinian Christians, including as heard in the *Kairos Palestine* document.
6. Jerusalem today is an occupied city with a government which has adopted discriminatory policies against Christians and Muslims alike. "Jerusalem is the foundation of our vision and our entire life. She is the city to which God gave a particular importance in the history of humanity. She is the city towards which all people are in movement – and where they will meet in friendship and love in the presence of the One Unique God." (*Kairos Palestine*) Christians look to Jerusalem as a place God blessed with the significance of His presence, a place revered by the faithful of three religions. Jerusalem must be an open, accessible, inclusive and shared city for two peoples and three religions, with careful protection of their holy places. It needs to be the place that models for the world the possibilities of living

together peacefully in mutual respect in accordance with God's plan. We look to Jerusalem to be the symbol of the world as it should be and for which we long.

7. Christians who promote "Christian Zionism" distort the interpretation of the Word of God and the historic connection of Palestinians—Christians and Muslims—to the Holy Land, enable the manipulation of public opinion by Zionist lobbies, and damage intra-Christian relations.
8. Christians must reject Islamophobia, which mischaracterizes Islam as an undifferentiated whole, and undermines decades of cultivation of co-operation with Muslims, and must refuse the temptation to amalgamation, generalization, and sensationalization of our Muslim brothers and sisters.
9. The churches of the Middle East include faithful women, youth, and men as lay members of their congregations. Strengthening the possibilities for lay participation, and witness will strengthen the churches. Empowering women of the region to develop their capacities and to publicly articulate their unique perspectives will enrich society and the churches.
10. Youth have been at the forefront of engaging in the process that continues after the events that roiled Tunisia, Egypt and Libya in 2011 demonstrating the vital importance of their presence and role in civil society and in the churches. Young people in the Middle East have been engaged in work for a society based upon respect for the human dignity of all persons, human rights, equality, citizenship, the rule of law, freedom and mutual respect. The churches are also challenged to continue to listen to and engage with them in meaningful ways, using their capacities in church and society. Churches may need to reflect on ways that grassroots actions exercised by citizens questioning authority, rejecting corruption and favoritism and eroding traditional tribal cohesion will affect the churches.
11. Governments throughout the region are hearing demands for participation, access, transparency and accountability. The churches in the Middle East are aware that the guarantee of our free and pro-active Christian existence in the region is not a bequest given by political powers, but is acquired by being courageous in exposing the structures and mechanisms of oppressive political systems, and by persistent patience in changing mentalities and structures.
12. The circumstances throughout the Middle East present the churches with a Kairos moment, as did South Africa in 1985, and Palestine in 2009, each of which called the churches to prophetic action. This is another time for such action, for a new vision of Christian cooperation in the region, for recommitment to Christian-Muslim engagement, for engagement with Jewish partners also working for peace and justice, expressing our Christian vocations by working together to express mutual support and solidarity, all of which may help to stem the flow of Christians from the region and to eliminate the barriers to full and meaningful lives for Christians in the countries of the Middle East. In the Middle East, Christians understand that "only united can we flourish; divided we vanish."

Call to Action

The Christian churches of the Middle East, present through heads of churches and church representatives, representatives of sister Christian churches of the World Council of Churches and

ecumenical partners, recognizing this as a Kairos moment for the Christians in the Middle East, commit to support one another in steadfast prayer and call for the following actions to support the continuing vital Christian presence and witness in the Middle East.

To the member churches in the region, we encourage you to:

Recognize and affirm each other and your shared ministry as a sign of the unity for which the Lord prayed "that they may all be one. As you, Father, are in me and I am in you, may they also be in us" (John 17:21).

Continue to be being involved in the building of democratic civil societies, based on the rule of law, social justice, and respect for human rights, including religious freedom.

Commit to engage together to re-invent, reinvigorate and renew the Middle East Council of Churches, in order to continue being the voice of Middle East Christians to the world, being the trusted source of basic, objective information.

Reflect on ways that grassroots actions exercised by citizens in their countries questioning authority, rejecting corruption and favoritism and eroding traditional tribal cohesion will affect the churches, in order to understand and participate in the important changes going on.

Empower women in the churches to develop their capacities and provide opportunities for their meaningful participation in the churches and society.

To the Middle East Council of Churches:

Include significant roles for young people, developing the capacity of the next generation whilst at the same time enhancing the capacity of the MECC by their gifts and perspectives. Engage with young people in meaningful ways, using their capacities to enhance their participation in the church and society.

Encourage the process toward developing a Kairos statement for the region.

Envision the role of the MECC to include regional and international advocacy on behalf of the Christians in the region, engaging in theological exchange with ecumenical partners, amplifying the voices of the Christians in the Middle East, including to regional ecumenical organizations and national councils of churches worldwide and inter-governmental institutions.

Advocate for efforts in education to build a better understanding and respect among the different religions, including revision of textbooks, especially in how they portray other faiths, their history and their beliefs, integrating insights from religious studies and historical research.

Develop exchange programs to facilitate the sharing of experiences, information on interfaith relations and dialogue among the churches and religions. Encourage and facilitate responsible pilgrimage to the region.

To the World Council of Churches:

Recommit itself to working with the MECC as a partner.

Develop a new vision and theological foundations for WCC engagement with other religions in order to work more directly together for understanding, peace and justice, particularly with respect to areas where political and social tensions have been misidentified as struggles between religions;

draw upon the expertise and positive efforts of churches in regions with effective inter-religious cooperation.

Engage on a regional and international level in advocacy on behalf of the Christians in the Middle East, continuing programs that enhance those efforts (for example, Palestine Israel Ecumenical Forum and Ecumenical Accompaniment Program in Palestine and Israel). Also engage in advocacy for all oppressed and marginalized persons in the region.

Convene the spiritual and academic resources of the WCC and ecumenical partners in consultations to address Christian Zionism, disclosing its sources, its use as a political weapon against the Palestinian people, and its effects on intra-Christian relations.

Encourage member churches to develop and disseminate educational materials that accurately reflect the geography and history of the Middle East and the realities of sister churches located there.

Communicate, with ecumenical partners, the dire humanitarian situation within Syria and suffered by refugees from Syria in neighbouring countries, appealing to WCC member churches to interpret their relief policies in ways that deliver resources to the most vulnerable. Seek ways to exert pressure to stop actions of violence.

Encourage WCC member churches to support measures both to prevent war and to open channels for citizen diplomacy and mutual understanding with Iran. WCC member churches should explore ways to visit their contexts and remain in fellowship with them.

Encourage WCC member churches to support the churches in Iraq by visiting them in their contexts and remaining in active fellowship with them.

To the MECC and WCC:

Advocate that churches and nations around the globe ensure that Jerusalem is established as a city of two peoples and three religions with unrestricted and free access for all humankind.

Advocate for a nuclear-free Middle East.

Caution and work against any kind of escalation of tensions in the region.

Encourage the United Nations, United States, European Union and Russia, along with other countries in positions of political power, to create policies that promote peace with justice for all peoples of the region.

Explore ways to attract to the region resources to provide quality education, development, employment opportunities, including especially decent work for young people, which would counter socioeconomic pushes to emigrate from the Middle East.

Use re-envisioned instruments of inter-religious dialogue and cooperation to raise awareness among Muslim and Christian leaders, including women and youth participation, and leaders of other civil society groups, to accept and respect each other for the sake of mutual benefit and co-existence.

Appoint a small group including persons from both the MECC and the WCC to further develop the working paper "Christians in the Middle East: Presence and Witness" drawing upon the consultations that took place at this conference to finalize a document can be presented to the Tenth Assembly of the World Council of Churches meeting in November 2013 in Busan, South Korea.

Encourage the participation of women and youth from the region in the Busan assembly.

**Rapport fra Middle East Council of Churches Core Group Meeting,
Roma 6.-7.08.13**

v/Berit Hagen Agøy

Kirkerådet i Midtøsten, Middle East Council of Churches (MECC) hatt noen svært vanskelige år på grunn av lederkrise, administrative og økonomiske problemer. Dette resulterte i at internasjonale organisasjoner stanset den økonomiske støtten.

Etter partnernøtet i desember 2011 ble det etablert en liten støttegruppe (MECC Core Group) med givere og samarbeidskirker fra Tyskland, Nederland, Sverige og Norge og Kirkenes verdensråd, Genève, som skulle bistå MECCs ledelse i en krevende overgangsperiode. Undertegnede har deltatt i gruppen fra norsk side i samråd med Kirkens Nødhjelp.

Det er Core Groups oppfatning, etter å ha fulgt MECC nært i 1 ½ år nå, at ledelsen har gjort en formidabel innsats for å arbeide seg ut av krisen. Med midler fra Svenska Kyrkan har man nå reviderte regnskaper for 2010, 2011 og 2012, samt en strategiplan for organisasjonsendringer og programarbeidet framover. Man har greid å mobilisere medlemskirker og andre givere i regionen, og solgt unna eiendom for å sanere gjeld. Dette har også bidratt til å forsterke medlemskirkenes eierskap til MECC.

Core Group møttes i Roma i begynnelsen av april, og vi konkluderte med å anbefale at internasjonale givere nå gjenopptar sin økonomiske støtte til MECC. Organisasjonens problemer er fortsatt ikke løst, men med ny ledelse under generalsekretær Fr. Michel Jalakh og tydelige planer framover tror vi at MECC nå er på rett vei. Vedlagte «Rome Statement» redegjør for våre anbefalinger. Det distribueres nå til tidligere partnere og potensielle givere. Vi vet at noen givere (bl.a. Sverige og Tyskland) har holdt tilbake midler i påvente av oppryddingen i MECC. Det er å håpe at de nå frigis så giversnøballen begynner å rulle.

MECC vil arrangere neste partnernøte i begynnelsen av oktober i Beirut, og det er særdeles viktig at partnerne stiller opp på dette møtet og er med på å diskutere MECCs framtid. Vi planlegger å delta både fra Kirkens Nødhjelp og MKR.

Berit Hagen Agøy
14.08.13

Vedlegg: Rome Statement

MECC Core Group

Memorandum and recommendations to partner organizations and churches.

We the Core Group of the partners of the Middle East Council of Churches (MECC), mandated by the partners meeting of MECC in December 2011, engaged in close accompaniment of the MECC management during 2012 and 2013.

Our mandate was to accompany MECC in its effort to find a way out of the crisis at that time and regaining the trust of its partners. We took this responsibility very serious. At the same time we perceived a new spirit and commitment with the new General Secretary, first Msgr. Paul Rouhana and now Fr. Michel Jalakh, in close cooperation with Rvd. Habib Badr and Dr. Elias Halabi.

The members of the Core Group noticed MECC working hard to rationalize the work and to involve the member churches in taking financial responsibility. Now MECC has evolved into an organization with programs that promise to develop well and to be financially independent. MECC staff and institutional costs are now for a fair part paid for by member churches, on top of their membership fees, and a there has been a considerable effort on local fundraising to settle the debts. The problems are not yet fully over, but the financial liabilities are now exactly described and we know what it will cost to have MECC fully operational again.

It was a huge effort to get real and valid independent audited reports on the finances of MECC, and now there are solid audited reports available over the years 2010, 2011 and 2012. The audits clearly show the amount of designated funds that were used for other purposes. MECC requested the partners to turn these designated funds into undesignated funds afterwards, and most did. The audits show in total transparency the present financial situation of MECC. The reports reveal the financial commitment, that MECC hopes for from the partners. Strategic planning is available; further implementation can be discussed during the partners' meeting in October 2013 in Beirut.

Based on the above mentioned, the Core Group recommends partner organizations and churches to do the following:

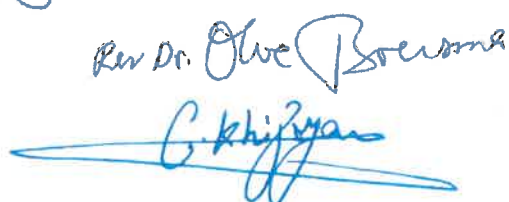

1. to lift restrictions on funding MECC, since the financial systems are in place now, and the organization is ready to return to work in a sustainable and realistic way.
2. to engage in setting up a bridging fund, to finance the remaining indemnities and social security duties for staff that was dismissed, due to the restructuring process. In accordance with the financial statements of 2012, this will be around USD 500.000.
3. to take up new commitments with MECC in funding the core program of MECC, focusing on "Christian Presence and Witness in the Middle East", accompanying churches to be relevant actors on any level in their societies.

Rome, August 6, 2013

Members of the Core Group:

Berit Hagen Agoy, Church of Norway Council on Ecumenical and International Relations
Carla Khijoyan, Middle East Desk, World Council of Churches
Feije Duim, Middle East Program Kerk in Actie, Protestant Church in the Netherlands
Matthias Vogt, Africa/Middle East Desk Missio Aachen, Pontifical Mission Society
Owe Boersma, Protestant Middle East Commission Germany/Evangelische Kirche Deutschland
Stig Lundberg, International Department, Church of Sweden

Berit Hagen Agoy

Matthias Vogt
Rev. Dr. Owe Boersma

C. Khijoyan

KM 9/13
Økumeniske generalforsamlinger 2013

Kirkemøtekomitéens merknader

Konferansen av Europeiske Kirker (KEK)

KEK er det bredeste økumeniske samarbeidsorgan i Europa og derfor en viktig samarbeidspartner for Den norske kirke (Dnk). Det er nødvendig at KEK er handlekraftig for å bistå kirkene i møte med de store religiøse, økonomiske og sosiale utfordringene i Europa.

Vi trenger et tydelig kristent vitnesbyrd i dagens Europa. KVs misjonsdokument, *Sammen på vei mot livet*, har stor relevans også for kirkenes misjonsoppdrag i et Europa i rask endring.

Hovedsaken på generalforsamlingen i 2013 er organisatoriske og konstitusjonelle endringer. Det er ønskelig at KEK fornyes også som relevant samarbeidspartner for europeiske politikere og kan styrke sitt samarbeid med andre sivilsamfunnsaktører i Europa. Komiteen ber Dnks delegasjon støtte vedtak som setter KEK i stand til å møte aktuelle utfordringer og styrker samarbeidet for kristen enhet i Europa.

En utfordring for de europeiske kirkene er å beholde de historiske kirkene i den økumeniske dialogen, og å utvide dialogen til flere kirker. Et viktig arbeid vil derfor være å styrke KEKs dialogkommisjon. Uavhengig av fremtidig organisasjonsstruktur bør Dnks delegater sikre at arbeidet til migrasjonskommisjonen (CCME) fortsatt får en viktig posisjon i KEKs fremtidige arbeid. CCME gjør et stort og viktig arbeid for migranter, migrantmenigheter og minoriteter. Dette gjelder ikke minst arbeid med romfolket. Komiteen ber delegasjonen bringe hjem erfaringer fra de andre kirkenes og kommisjonens arbeid blant migranter og minoriteter.

Kirkenes verdensråd (KV)

Komiteen ønsker å gi noen innspill som delegasjonen kan ta med seg til Busan. Komiteen ser fram til at KM får tilbake en sak om hvordan vedtak og inspirasjon fra Busan-møtet kan implementeres i Dnk.

KVs dokumenter *Kirken* og *Sammen på vei mot livet* blir utgitt i Norges Kristne Råds skriftserie. Komiteen er glad for dette, og vil samtidig understreke nødvendigheten av at de mest relevante generalforsamlingsdokumentene får en pedagogisk tilrettelegging slik at de kan brukes i lokalmenighetene i Dnk.

Saksdokumentet tar opp relevante problemstillinger som kan danne utgangspunkt for videre samtaler i bispedømmeråd og menigheter.

Guds kirke på jord

Komiteen vil understreke at det internasjonale økumeniske arbeidet har vært med på å berike og forme norsk kirkeliv gjennom hele etterkrigstiden. Impulser fra liturgier, salmer og andre kulturuttrykk fra den verdensvide kirke finnes i dag i nær sagt hver norsk lokalmenighet. Forståelsen av misjon og diakoni i Dnk er utviklet i nært samspill med søsterkirker og de økumeniske organisasjonene. Vår forståelse av hva som konstituerer kirken, hva som er dens oppdrag og hvordan den organiseres og ledes, er blitt utformet i et økumenisk samspill.

Samtidig har Dnk levert omfattende bidrag til internasjonalt økumenisk samarbeid, både gjennom faglige impulser og økonomisk bidrag. Mange medlemmer i Dnk har også tjent den økumeniske bevegelse som tillitsvalgte og ansatte.

Kirkens enhet

Økumenisk samarbeid er avgjørende viktig for Kirkens vitnesbyrd i verden: «Må de alle være ett, slik du, Far, er i meg og jeg i deg. Slik skal også de være i oss, for at verden skal tro at du har sendt meg.» (Joh. 17:21.)

Komiteen merker seg med glede at KV-dokumentene til generalforsamlingen i år er sterkere preget av spiritualitet, etterfølgelse og vektlegging av Den hellige Ånds virke enn KV-dokumenter tradisjonelt har vært. Dette er viktig dersom KV skal fortsette å være en bevegelse for kirkens enhet. Vi ser spor i dokumentene av et forsterket samarbeid de senere år mellom KV og evangelikale miljøer, slik som Lausannebevegelsen og Den evangeliske allianse. KVs initiativ til å etablere Global Christian Forum peker i samme retning. KVs åpne invitasjon til generalforsamlingen er også et uttrykk for ønsket om inkludering og bredt samarbeid på tvers av konfesjoner og tradisjonelle motsetninger innen kristenheten. KV har en bred forståelse av kirkens kall og tjeneste. Sammenhengen mellom evangelisering og diakoni er tydeliggjort i flere av de nye dokumentene. Dette gir en åpning for dialog, også med de delene av norsk kirkeliv som har motforestillinger til KV.

Et kjennetegn ved KV er at fellesskapet verdsetter mangfold og erkjenner at det er enheten i Kristus som binder oss sammen. Dette kommer til uttrykk i det nye dokumentet *Kirken*. Dokumentet gir viktige impulser til vår kirkes prosess rundt kirkeforståelse og arbeid med ny kirkeordning. Det er ikke enighet – men enheten – som binder oss sammen i lokalmenighetene og Guds kirke på jord. Mangfold er krevende og verdifullt for det spirituelle livet, i gudstjenestelivet og i handling for rettferdighet og fred. I kirkefelleskap, i siste instans fellesskapet om brød og vin, ligger utgangspunktet for handling.

Vår deltakelse i de økumeniske organisasjonene bidrar til å tydeliggjøre oss som kirke. Vår kirkelige identitet er ikke forankret i nasjonalitet eller folketilhørighet.

Et av KVs særpreg er å være en økumenisk bevegelse mer enn å være en hierarkisk institusjon. KV er global og kobler sammen de større kirkesamfunnene med små og mer ukjente kirker. KV kan derfor både ta tak i felles utfordringer og løfte utfordringer fra

enkeltkirker opp på et felles nivå. Samtidig kan KV være en stemme for de små og svake og sette deres sak på dagsorden.

I de senere år har KV hatt store økonomiske og organisatoriske utfordringer. KVs ledelse har i forkant av generalforsamlingen arbeidet for å identifisere KVs særpreg og berettigelse. En ser også en økende bevissthet om hvilken rolle KV skal spille som en stor global organisasjon med tilgang til viktige politiske arenaer og i samarbeid med andre religioner og sivile organisasjoner. Komiteen ber Dnks delegater støtte opp om en utvikling som innebærer en spissing av og en konsentrasjon om hva som er KVs rolle og hvordan vi som medlemskirke kan bidra til denne utviklingen.

Dokumentene om enhet, kirken og misjon berører på forskjellige måter spørsmålene om dåp og nattverd. KV er ennå ikke et nattverdfeyrende kirkefellesskap. Komiteen oppfatter dette som et sår i den økumeniske bevegelse og ønsker å gi uttrykk for at det må være et mål for alle som tror på Jesus Kristus en gang å kunne dele nattverd. Det er også viktig å fremholde at dialogen om gjensidig anerkjennelse av hverandres dåp må fortsette (jf. KVs dokument *One Baptism*).

Misjon

Den verdensvide kirke er større enn de adskilte kirker, fordi Kristus er større og fordi Den hellige ånd er i virksomhet. Med fokus på Den hellige ånd har KV klart å forene impulser fra de ortodokse kirkene og pinsekirkene i sitt nye misjonsdokument *Sammen på vei mot livet*. Dokumentet bringer også frem en forståelse av misjon som kamp og motstand, en forståelse som bygges på bønner: "Frels oss fra det onde".

Over tid har det skjedd en fornyelse i KVs misjonstenkning, hvor det i større grad legges vekt på forkynnelse og evangelisering. Dokumentet vil gi inspirasjon også lokalt.

Komiteen gjenkjenner mye fra KMs behandling av saken om misjon i 2012 i KVs nye misjonsdokument. Dnks misjonstenkning har svært mye til felles med synspunkter i KV-dokumentet, samtidig som det utfordrer og inspirerer oss når det gjelder hvordan vi utfører vårt misjonsoppdrag.

Det er viktig å videreføre dialogen med miljøer knyttet til en evangelikal tradisjon, også i Norge (jf. Edinburgh 2010). I 1961 sa Norsk Misjonsråd fra seg medlemskapet i International Missionary Council da de gikk inn KV. I dag inviterer KV åpent Norsk Råd for Misjon og Evangelisering (NORME) til å gå sammen med misjonskommisjonen, noe det ikke er enighet om, og som har ført til en debatt om spørsmålet. Det vil være viktig for Dnk å videreføre dialogen med norske misjonsorganisasjoner om disse spørsmålene.

Misjonsdokumentet har forbindelse til sak på Ungdommens Kirkemøte (jf. UKM-sak 3/10 *Kom og gå – misjon i dag*) som Dnks delegasjon bør merke seg i sine forberedelser. Generalforsamlingen i Busan gir delegatene mulighet til å få kontakt med representanter for små og utsatte kirker for å bli bedre kjent med deres faktiske situasjon. Dette er nyttig for Dnks arbeid med trosfrihet og religiøse minoriteter (jf. UKM-sak 6/12 *Trosfrihet og religiøse minoriteter*).

Komiteen ber også delegasjonen tydeliggjøre sammenhengen mellom diakoni og misjon i KVs arbeid med misjon under generalforsamlingen.

Rettferdighet og fred

Komiteen er imponert over det omfattende samarbeidet Dnk og Kirkens Nødhjelp har med KV når det gjelder arbeid med rettferdighet og fred og ber om at delegatene støtter opp om dette.

Komiteen ønsker at KV i enda sterkere grad arbeider med vern av skaperverket. Det haster å intensivere arbeidet mot klimaendringene og ødelegging av klodens biologiske mangfold. KV har tradisjonelt hatt et særlig fokus på de som rammes av klimaødeleggelsene i de fattige landene. Dette bør også være Dnks fokus. Samtidig utfordres vi som kirke i et av verdens rikeste land til å endre vår levemåte slik at vi kan være troverdige Kristus-etterfølgere. Delegatene bes om å merke seg UKM-sakene 4/12 – *Bærekraftig forbruk og 12/12 – Etikk foran profitt i oljefondet*.

KV fokuserer på sammenhengen mellom klima og fred. Det er komiteen glad for og ber om at dette perspektivet tydeliggjøres også i Dnks eget arbeid for å verne skaperverket. Vår kirke har jobbet lenge med miljøarbeid, og har inngått allianser med andre samfunnsaktører (jf. Klimavalg 2013). Komiteen ber delegatene i Busan dele av våre erfaringer til inspirasjon for andre kirker. Samtidig står vi fortsatt overfor store utfordringer i Dnks arbeid med miljø og klima og ber delegatene om å hente hjem erfaringer fra andre kirker.

Komiteen ber delegatene bringe kjønnsperspektivet inn i KV's arbeid med rettferdighet og fred. I oppfølgingen av KV's *Tiår mot vold* er det viktig å fortsette arbeidet med likestilling, kvinners rettigheter og livsvilkår (jf. FN's tusenårs mål) *Tiåret mot vold* viste at vold rammer kvinner hardest. Sammen med barn er de sårbare og utsettes mange steder for grusom seksualisert vold i krig- og konfliktsituasjoner. Utøvelse av vold skjer også i nære relasjoner. Vi må heller ikke lukke øynene for at millioner av svangerskap avsluttes fordi fosteret er en jente og at jenter drepes rett etter fødselen. Dette skjer særlig i land hvor kvinner verdsettes lavere enn menn. Reproduktiv helse handler om seksualitet, tilgang til prevensjon, trygge svangerskap, rettigheter knyttet til fødsel og barsel. Saken er viktig for kirkene fordi det handler om menneskets verd og rettigheter og om å redde flest mulig liv.

Disse spørsmålene håndteres ulikt av de forskjellige kirkene og er en utfordring for det økumeniske fellesskapet. Det er sterke interesser som ønsker å fokusere på et begrenset område, eller som avstår fra å forholde seg til spørsmål knyttet til reproduktiv helse. Fra Dnks side ønsker vi å bidra til en nyansert debatt om seksualitet, familieverdier og beskyttelse av de svakest.

Komiteen vil også henlede oppmerksomheten på at diskriminering og trakassering av ulike grupper faktisk skjer både i samfunn og kirke. Dette er en situasjon vi bør møte sammen som den verdensvide kirke. Gud gjør ikke forskjell på folk (Apg. 10,34; Rom 2,11).

Dnk har i lang tid samarbeidet med KV om urfolksspørsmål og Samisk Kirkeråd er en viktig ressurs i det økumeniske urfolksarbeidet. Delegasjonen vil få en mulighet til å følge dette opp i Busan.

Kirkens Nødhjelp (KN) har et mangeårig og nært samarbeid med KV og Act Alliance. Også Norges Kristne Råd (NKR) følger KV's arbeid på nært hold. Det er viktig at Dnks

delegasjon samarbeider med representantene fra KN og NKR under generalforsamlingen.

Oppfølging

Komiteen drøftet oppfølging av dokumentene og av generalforsamlingene. På bakgrunn av drøftingen finner komiteen det viktig å uttrykke en bekreftelse på at utviklingen i KV viser at organisasjonen er på riktig vei. Det er gledelig å se en sammenheng mellom de ulike dokumentene, en sammenheng som vil være konstruktiv i KVs videre arbeid. Det er også viktig å understreke nødvendigheten av at de forskjellige programmer og kommisjoner fortsetter å se arbeidet i sammenheng. Misjon, diakoni og kirkeforståelse henger sammen, og dokumentene bruker et teologisk språk som understreker kallet til etterfølgelse.

Oppfølging i Dnk ble trukket frem som et viktig punkt. Komiteen vektlegger særlig behovet for oppfølging i lokalmenighetene. En slik oppfølging kan benytte seg av eksisterende kommunikasjonslinjer i kirken. Lokalmenigheten trenger kunnskap om den verdensvide kirke, og mange menigheter er engasjert i vennskapsarbeid og misjon. I tillegg forberedes materiell knyttet til KVs generalforsamling som kan benyttes i eksisterende lokalt gudstjenesteliv, bibelarbeid og grupper. Informasjon og materiell har også stort potensiale for interesse blant ungdom og kan knyttes til trosopplæringens arbeid med aldersgruppen 16 – 18, samt Dnks fokus på aldersgruppen 18 – 30. Det vil også være viktig at aldersgruppen 18 – 30 følges opp på generalforsamlingene.

Kirkemøtets vedtak

1. Kirkemøtet vil understreke berikelsen og forpliktelsene som ligger i Den norske kirkes medlemskap i Konferansen av europeiske kirker (KEK). I forlengelsen av komiteens merknader ber Kirkemøtet delegasjonen fra Den norske kirke til generalforsamlingen i 2013 om å:
 - Støtte vedtak som setter KEK i stand til å møte aktuelle utfordringer og styrke samarbeidet for enhet i Kristus og et felles kristent vitnesbyrd i Europa.
 - Formidle hjem til egen kirkevirkelighet impulser og erfaringer fra andre kirker i deres arbeid med migranter, flyktninger, asylsøkere og minoriteter og i særlig grad romfolket.
2. Kirkemøtet vil understreke berikelsen og forpliktelsene som ligger i Den norske kirkes medlemskap i Kirkenes verdensråd (KV). I forlengelsen av komiteens merknader ber Kirkemøtet delegasjonen fra Den norske kirke til generalforsamlingen i 2013 om å:
 - Bekrefte Den norske kirkes støtte til og nære samarbeid med KV.
 - Støtte vedtak som setter KV i stand til å møte aktuelle utfordringer og styrke enheten i Kristus gjennom et felles kristent vitnesbyrd.
 - Bidra til arbeidet med KVs selvforståelse og bekrefte organisasjonens utvikling i retning av større bevissthet om KVs rolle og konsentrasjon av oppgavene.

- Styrke KV som et utvidet og inkluderende økumenisk fellesskap, støtte KVs dialogarbeid for gjensidig anerkjennelse av dåp og minne om håpet om felles nattverdfeiring.
 - Bidra med erfaringer fra Dnks arbeid med diakoni, misjon og kirkeordning inn i samtalene om misjon -og kirkedokumentene, og ta med seg impulser tilbake.
 - Bidra til at KVs omfattende arbeid med fred, fattigdom, klima og miljø blir videreført og støtte KVs arbeid med å sikre kvinners rettigheter og motarbeide overgrep og vold.
 - Fremme fokus på rettigheter for mennesker med funksjonshemming.
 - Dele erfaringer fra arbeidet i samisk kirkeliv under generalforsamlingen med tanke på å styrke KVs urfolksarbeid.
 - Samarbeide nært med representantene fra Kirkens Nødhjelp og Norges Kristne Råd under generalforsamlingen.
3. Vår deltakelse i Konferansen av europeiske kirker (KEK) og Kirkenes verdensråd (KV) innebærer en forpliktelse til økumenisk engasjement og misjon i vår nasjonale og lokale kontekst. Kirkemøtet vil oppfordre:
- Lokalmenighetene til å hente inspirasjon og følge med på KVs generalforsamling og ta i bruk ressursmateriellet i gudstjeneste, bibel- og samtalegrupper og øvrige aktiviteter i menigheten.
 - Menighetene oppfordres til å bruke en av søndagene i tilknytning til KVs generalforsamling (27. oktober eller 3.november) til en forbønn for KV og gi en orientering om det pågående møtet i Busan.
 - Biskoper og proster til å bruke KV-dokumentene om enhet, kirken og misjon som studie- og samtalemateriell i samlinger med kirkelige ansatte.
 - De sentralkirkelege råd til å utarbeide informasjonsmaterieell om KVs generalforsamling til bruk i offentligheten og i lokalmenighetene.
 - Misjonsorganisasjonene i Samarbeidsrådet for Menighet og Misjon til å vurdere et nærmere samarbeid med KVs kommisjon for misjon og evangelisering.

